Orędownik Wrzesiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych — Nakładem i drukiem A. Prądzyńskiego we Wrześni Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzyński we Wrześni Administracja; ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 389

Abonament: (na poczcie lub w administracji) kwartalnie —— mk. miesięcznie **15 000** mk. — Ogłoszenia: za miejsce jedno-łamowe jeden milimetr w wyż **800** mk. przyjmuje administracja większe dwa dni, mniejsze do godz. 10 dzień przed ukazaniem się numeru - Telef. № 389

Rok V | Września, sobota, dnia 29 września 1923 r. | № 111

Wspomnienia

Z powodu zdenerwowania, jakie ujawnia się w społeczeństwie, na skutek tego, że naprawa musi iść powoli i gruntownie, warto jest przypomnieć, niedalekie jeszcze nas wszystkich obchodzące wypadki, które zaszły od chwili wskrzeszenia państwa polskiego. Chodzi lewicy o to, ażeby ostudzić zapał do pracy nad naprawą, ażeby zamącić zgodę i jedność w narodzie, a przedewszystkiem, ażeby poderwać zaufanie do rządu polskiej większości, który powziął sobie za zadanie naprawić stosunki w państwie. Uzasadnione byłyby zarzuty w stosunku do rządu obecnego, gdyby był sprawcą tych wszystkich nieszczęść, które przeżywamy. Zapomnieliśmy zdaje się o tem, że państwo nasze zostało zepsute przez stronnictwa lewicowe, a ma być naprawione przez prawicowe.

Jest to zwykła kolej losu, że jeden psuje, a drugi naprawia i właśnie ten drugi musi znosić ataki ludzi ciemnych lub złej woli, jak gdyby on to wywołał zło i nieszczęście.

Przypomnijmy sobie, czy nieszczęście spadku marki w ostatnich dniach o kilka punktów może się porównać z tragedją przelanej krwi naszej młodzieży pod Kijowem? Czy bolączka drożyzny cukru i węgla może być porównana ze stratą tylu istnień ludzkich w wojnie niepotrzebnej przez był. wodza prowadzonej? Czy fakt wywozu paru wagonów zboża w czerwcu może się porównać z faktem wywozu setek tysięcy wagonów towaru bez cła zagranicę w ciągu 4 lat ubiegłych? Czy fakt pewności uregulowania finansów państwa w obecnej chwili niewątpliwy, może się porównać z faktem niepewności nie tylko sytuacji skarbowej, a wogóle bytu państwa w czasie rządów lewicy? Czy fakt istnienia szeregu ustaw podatkowych i napływu gotówki z podatków może się porównać z niepewnością gospodarki skarbowej, z niepewnością i małością dochodów skarbowych za rządów lewicy? Czy fakt wzrostu autorytetu Państwa polskiego za rządów większości polskiej może się porównać z zaliczaniem Polski do państwa sezonowego za rządów Piłsudskiego i jego adherentów? Czy fakt widocznego poskromienia apetytów wielkiego kapitału w Polsce za rządów narodowych może się porównać z bezkarnością faktu ograbienia skarbu polskiego przez przemysł na mocy udzielania kredytów dla tego przemysłu przez ministrów lewicowych? Czy fakt objęcia przez Polaków rządów w ręce może się porównać z rządami żydostwa za rządów lewicy?

Musimy zdać sobie sprawę z tego, że wiele już w Polsce zrobiono, że dzięki obecnemu rządowi bardzo już bliscy jesteśmy naprawy państwa, że dzięki pracy stronnictw narodowych bardzo już daleko posunęliśmy się w ustaleniu charakteru państwa polskiego, jako mocarstwa europejskiego, rządzącego się prawami, i rządzonego przez prawych właścicieli tj. Polaków.

Wspomnijmy sobie jak niepewnie przedstawiała nam się przyszłość Polski, jak niepewni byliśmy swego jutra, jak dalece byliśmy od istotnego obrazu państwa europejskiego za lat ubiegłych. I dlatego każdemu, komu wydaje się, iż naprawa nie postępuje, lub postępuje zbyt powoli, każdemu kto sarka na obecny rząd nie mając słuszności, każdemu kto zbyt niecierpliwi się i denerwuje radzimy przypomnieć sobie nie tak przecież odległe czasy, w których nie mieliśmy żadnej gwarancji, czy zaborcy nie powrócą i czy marka polska nie będzie notowana tak, jak dziś jest notowana marka niemiecka.

Jeszcze za rządów gen. Sikorskiego przyszłość Polski przedstawiała się zupełnie ciemne. Nikt nie wiedział na czem się ten państwowy rozgardjasz skończy, jaki los będzie udziałem Polski za miesięcy 12. I dlatego chociaż w obecnych stosunkach finansowych poprzedzonych gruntowną naprawą marka powoli spada, drożyzna z dnia na dzień rośnie, to jednak każdy dziś przyzna, nawet ci najbardziej opozycyjnie nastrojeni, że tylko obecny rząd zdoleń jest naprawę przeprowadzić i ją dokonać. Rozumie i czuje to lewica, która domaga się na gwałt zwołania Sejmu. Czują to socjaliści, wyzwoleńcy, enperowcy i mniejszości narodowe, że wszystko ma się ku lepszemu. Ale w tej właśnie chwili stronnictwa lewicowe czują, że gdyby dali rządowi spokojnie przeprowadzić naprawę i odnieść tryumf, utraciłyby wszystkich swych członków i wszystkich swych wyborców. Czynią więc wyrafinowany manewr. Krzyczą, że Państwo się wali, że jeszcze nigdy nie było tak źle i jednocześnie domagają się zwołania Sejmu, ażeby potem do tych głupich jednostek mówić, że oni to w krytycznej chwili uratowali Państwo, bo bez zwołania Sejmu upadłoby. Stronnictwa prawicy i Piasta chcą zadowolić taktyczne żądania i dlatego zgadzają się na zwołanie Sejmu nawet w takim terminie jaki lewica podyktuje, bo stronnictwa narodowe dzisiaj rządzące nie obawiają się odpowiedzialności ani przed Sejmem, ani przed narodem, ani przed historją. Wiedzą, że ciężkie chwile naprawiania należy przejść z zaciśniętemi ustami, przetrwać, doczekać a naprawa przyjdzie. Często się tak zdarza w historji, że ten istotny twórca, istotny wybawiciel państwa z chwilą ukończenia naprawy traci popularność, traci uznanie, ale uznanie żyjących nigdy przyszłych pokoleń i nigdy historji. Nie dla historji rząd obecny pracuje, nie dla sławy i uznania, ale dla dobra Polski. Taki cel zawsze wyda dobre rezultaty.

Pożyczki zagraniczne dla Polski

Warszawa, 26. 9. Minister skarbu Kucharski powrócił wczoraj po południu do Warszawy. Jak wiadomo minister był w Paryżu i Londynie w związku ze sprawą pożyczki zagranicznej, oraz w Genewie w związku ze sprawą waluty gdańskiej oraz celem zetknięcia się tam z biorącym udział w zgromadzeniu Ligi Narodów, znawcami spraw skarbowych z różnych państw. Wczoraj pod wieczor minister Kucharski udał się do premjera Witosa i złożył mu sprawozdanie z wyników podróży. W kołach politycznych na podstawie pierwszych b. ogólnych wiadomości przedstawiono wczoraj wieczorem wyniki tej podróży w ten sposób, że sprawa tak zwanej pożyczki amerykańskiej, która była przedmiotem pierwszych rokowań już w czasie pobytu p. Kucharskiego w Paryżu w sierpniu b. r. posunęła się stanowczo ku pomyślnemu załatwieniu. Ponadto zaś nawiązane zostały w Londynie rokowania o 2-gą jeszcze pożyczkę. Są to jednak wiadomości na razie bardzo ogólne gdyż minister Kucharski unikał udzielania jakichkolwiek objaśnień przed porozumienem się z Radą Ministrów. W ciągu dnia dzisiejszego po posiedzeniu Rady Ministrów zamierza jednak minister Kucharski zaprosić przedstawicieli prasy dla udzielenia im wiadomości o swej podróży.

Odezwa Komitetu Budowy Grobów Zasłużonych na św. Wojciechu w Poznaniu

W niedzielę, 14 października odbędzie się uroczyste złożenie do Grobów Zasłużonych na św. Wojciech w Poznaniu prochów Józefa Wybickiego, generała Michała Sokolnickiego, generała Amilkara Kosińskiego i pułkownika Andrzeja Niegolewskiego, w godzinach popołudniowych. Bliższe szczegóły podamy później. Dziś już wzywamy wszystkie organizacje, korporacje, zrzeszenia cechy i bractwa do wzięcia udziału w tej uroczystości. Komitety powiatowe, utworzone już z okazji pogrzebu Karola Marcinkowskiego, wzywamy, aby na ten dzień wysłały delegacje z wieńcami, nie kosztownymi, lecz uwitymi z liści i z napisem umieszczonym na drążku, głoszącym, jaką ziemię lub jakie miasto reprezentuje — nadto, aby przygotowały wieczornice oświatowe, które się winny odbyć w każdem mieście w październiku lub w listopadzie. Prosimy o składanie ofiar na Groby Zasłużonych, gdyż jeszcze i koszta sarkofagu Karola Marcinkowskiego nie są pokryte.

Komitet Budowy Grobów Zasłużon. na św. Wojciechu.

Ks. Biskup Łukomski, przew. Cyryl Ratajski, wiceprzew. Ks. B. Kościelski, II wiceprzew. Wł. Wachowiak, sekretarz. K. Ziembiński, skarbnik.

Z miasta i dalszych stron

Września, dnia 28 września 1923 r.

* **Sprostowanie.** W złożonem podziękowaniu Dyrekcji gimnazjum we Wrześni zaszedł fatalny błąd drukarski mianowicie pomiędzy innymi nazwiskami wymieniono p. Natalję Manesową zamiast p. Sędziny Natalji Mazurowej, co niniejszem przepraszając, prostujemy. Redakcja.

* **Podwyższenie taryf.** Z dniem 1 października podwyższa się taryfę towarową, osobową i drobnicową o dalsze 100 %. Bilety szkolne podwyższa się minimum na 100·000 mk. miesięcznie z zwyżką od 5—5 klm. o 10·000 mk. więcej III kl., II. kl. 100 % więcej. Stawkę biletów miesięcznych podwyższa się z 15 na 20 to znaczy 20 razy tyle ile kosztuje bilet jazdy w jedną stronę do danego przystanku i danej klasy wagonowej.

Dyrekcja Wrzes. Kolejki Powiatowej.

* **Obwieszczenie** o dniu rozesłania nakazów płatniczych na podatek przemysłowy o terminach płatności tego podatku i o trybie wnoszenia odwołań. Na zasadzie art. 79 ustawy o państwowym podatku przemysłowym z dnia 14-go maja 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 58) zawiadamiam płatników z tutejszego okręgu wymiarowego, że dnia 25 września b. r. rozesłano nakazy płatnicze na podatek przemysłowy (obrotowy) za I półrocze 1923 od przedsiębiorstw nie obowiązanych do składania sprawozdań publicznych, zajęć przemysłowych i samodzielnych wolnych zajęć zawodowych. Przypadający do uiszczenia podatek winien być zapłacony w Kasie Skarbowej w trzech równych ratach, a mianowicie 15 października, 10 listopada i 10 grudnia 1923 r. Niewpłacenie podatku w powyższych terminach spowoduje przymusowe ściągnięcie wraz z karami za zwłokę w wysokości 10% miesięcznie i kosztami egzekucyjnemi. Od ustalonych sum obrotów i obliczonych kwot podatku mogą być na podstawie art. 85 powołanej ustawy wnoszone odwołania za pośrednictwem podanej w nagłówku komisji do Komisji Odwoławczej dla podatku przemysłowego przy Wielkopolskiej Izby Skarbowej w Poznaniu w terminie najpóźniej do 15-go października b. r. Wniesienie odwołana nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku w przepisanym terminie. Spóźnione odwołania pozostaną bez rozpatrywania. Prawo wniesienia odwołania nie przesługuje temu płatnikowi, który mając ustawowy obowiązek złożenia zeznania o obrocie, zeznania takiego bądź wcale nie złożył, bądź złożył je po terminie (art. 52, 54 i 55, oraz art. 86 ustawy o pod. przem.)

* **Przez różnego rodzaju zmiany** ustaw i rozporządzeń naszych poprzednich rządów, dostały się gminy, a przedewszystkiem miasta w strasznie przykre położenie, gdyż zostały odcięte od wszelkich dochodów podatkowych i dopiero obecnie wprowadzona reforma podatkowa, przyznająca gminom należną im część przy płaceniu podatków, wprowadzi w dalszej przyszłości pewien ład i możność normalnej gospodarki miejskiej. Jedyne źródło dochodów miejskich jest obecnie elektrownia i z tych to dochodów czerpano na codzienne wydatki miejskie. Ucierpiała na tym systemie najwięcej elektrownia, gdyż nie mając odpowiednich dyspozycyjnych funduszy, nie może zawczasu zakupować węgla i brnie coraz głębiej w niedobory. Celem ratowania sytuacji zwołał w zastępstwie chorego obecnie p. burmistrza zastępca tegoż p. apt. Konieczny zebranie obywatelskie, aby wyświetlić sprawę i szukać dróg ratunku. Zebrani w sali ratuszowej po dłuższej dyskusji wybrali z kilku rzuconych projektów sanacji skarbowości naszej miejskiej projekt Magistratu, aby przez pobranie przymusowe podwójnej stawki zapłaconej przez użytkowników światła i siły w miesiącu sierpniu w formie zaliczek; zebrać fundusz 90-cio miljonowy mający służyć na zakupno naprzód kilka wagonów węgla potrzebnych na jeden miesiąc. W ten jedynie sposób uchroni się obywatelstwo miasta od możliwości przerwy w oświetleniu i dostarczaniu siły. Korzystając z okazji podniósł przewodniczący możność zaprowadzenia zmian w zimowym rozkładzie pociągów. P. Naczelnik stacji Nowak przyrzekł przedłożyć Dyrekcji Kolejowej podane przez uczestników propozycje do uwzględnienia.

* **Ile gotówki wolno zabrać do Gdańska?** Obecnie do Gdańska wolno wywozić bez specjalnego zezwolenia marki polskiej w gotówce, czekach, przekazach i t. p. do wysokości 1 miljona marek pol. jednorazowo dla jednej osoby (miesięcznie nie więcej niż 5 miljonów mkp.) Do wysokości 25 miljonów mkp. udziela pozwoleń P. K. K. P., dla sum wyższych Komisarz Dewizowy. W obcych walutach równowartość 1.000 fr. szwajcarskich na jedną osobę miesięcznie, na obszar W. M. Gdańska 250 franków szwajcarskich, nie więcej jednak niż 1000 fr. szwajcarskich na miesiąc z adnotacją na dowodzie osobistym. Osoby przekraczające granicę gdańską na podstawie przepustek granicznych i t. p. mają prawo przewozić jednorazowo 100 fr. szwajc. lub 500 fr. miesięcznie.

— **Miłosław.** Dzień 16-go września r. b. pozostanie z pewnością wszystkim uczestnikom uroczystości odsłonięcia tablicy poległym bohaterom 1848 r. żywo w pamięci. Programowo o godz. 9.30 wyruszył pochód poprzedzany okiestrą organizującego się kółka muzycznego na uroczystą mszą św. Po ukończeniu się mszy św. zgromadzono się przed figurą św. Wawrzyna w której cokole wmurowano tablicę. Sama uroczystość odsłonięcia rozpoczęła się odśpiewaniem „Na groby, bracia, na groby" przez członków koła śpiewackiego. Następnie okolicznościowo przemówił miejscowy proboszcz ks. Bogdański, który właściwie rzucił pierwszą myśl fundowania tablicy, dziękując w pierwszym rzędzie miejscowemu tow. b. powstańców i wojaków, że wzięło inicjatywę dzięki której jesteśmy świadkami tak rzadkiej i wspaniałej uroczystości. Gdy nastąpiło odsłonięcie i poświęcenie tablicy chór mięszany odśpiewał „Hymn Rzeczpospolitej". Następnem punktem programu było przemówienie prezesa tow. b. powstańców i wojaków p. M. Czarczyńskiego w miejscu, który rzeczowo w krótkich słowach dał pogląd na kilka faktów historycznych odnoszących się do samej uroczystości oraz co dało inicjatywę fundowania tablicy, gdyż dotychczas niejeden przechodzący obok pomnika nie wiedział w jakim celu on tutaj wzniesiony. Dziś odsłonięta tablica będzie każdemu odpowiedzią, że tu spoczywają prochy naszych bohaterów, którzy życie położyli w ofierze dla Ojczyzny niedoczekawszy się jej zwycięstwa. Za spokój ich dusz zmówiono „Wieczny odpoczynek" oraz odśpiewano „Witaj Królowo". W porządku tym jak wyruszono tak wrócono na rynek. Tu się pochód rozwiązał a temsamem zakończyła się sama uroczystość, której przebieg był bardzo podniosły, Uznanie i podziękowanie należy się w pierwszym rzędzie tow. b. powst. i woj., które wzięło w swe ręce sprawienie tablicy oraz nie szczędziło zabiegów by uroczystość wypadła jaknajwspanialej. Jednego tylko faktu nie wolno mi zamilczeć i to, że w tak poważną uroczystość narodową, gdzie domy zdobiły chorągwie narodowe, bruk uliczny i rynek zdobiły niepozwożone kupy śmieci. Co na to nasz Magistrat i prześwietna komisja sanitarna? Z tak smutnego faktu, który stał się już prawie w ostatnim czasie popularnym, powinna Rada miejska wyciągnąć odpowiedne kosenkwencje i ludzi odpowiedniejszych wybierać do podobnych komisji.

Jeden z uczestników.

— **Szubin.** (Samobójstwo defraudanta wojskowego.) Niedawno zastrzelił się sierżant sztabowy tamtejszy ekspozytury P. K. U. Stało się to w chwili, kiedy żandarmerja przyszła go aresztować. W związku z tem samobójstwem mówią o nadużyciach jakich ów sierżant w spółce z innemi czynnikami miał się dopuścić.

Społeczeństwo a akademicy

Niezbadane wyroki Opatrzności powaliły odwiecznego wroga i oddały nam Ojczyznę! Przeogromna radość opanowała stęsknione, zbolałe serca, lecz każdy myślący Polak, ochłonąwszy z pierwszej, żywiołowej radości, zastanowić się musiał z niepokojem. Stanęliśmy bowiem przed zadaniem bardzo wielkiem, prawie zupełnie nieprzygotowani! Należało rozpocząć budowę gmachu ojczystego, czyli zorganizować państwo, bez którego dzisiejsze narody nie mogą odegrać poważniejszej roli na arenie politycznej. Mieliśmy atoli stanowczo za mało ludzi wykształconych, doświadczonych na polu państwowości, którzyby podjęli się tej herkulesowej pracy. To też ci nieliczni mężowie stanu, których Polska miała, owiani płomiennym patrjotyzmem, całą duszą poświęcili się dla sprawy, wytężając siły do ostateczności.

I szczęśliwie powiodło się, położyć kamień węgielny pod dom ojczysty. Lecz budowla ta jeszcze nie ukończona. Poczyniono już bardzo wiele, lecz daleko więcej trzeba dokonać aby Polska skutecznie mogła rywalizować z innemi mocarstwami. To też każdy prawy obywatel powinien troskać się o to, aby Ojczyzna nasza w jaknajkrótszym czasie stała się potęgą światową. Cel ten osięgnąć możemy jedynie przez naukę i pracę. Dotąd wszakże w każdej nieomal dziedzinie bądź to czysto politycznej, czy państwowej, czy też społecznej, czy wreszcie przemysłowej, potrzeba wiele, bardzo wiele pracy ludzi wykształconych, których usilny brak niestety wszędzie daje się we znaki. W każdej nieomal dziedzinie panuje we większej lub mniejszej mierze dyletanctwo i prostactwo! Dlatego społeczeństwo dbać winno o to, aby jaknajwięcej młodzieży się kształciło, i powinno młodzież tę popierać na każdym kroku, aby ona, wolna od trosk o chleb powszedni — a co za tem idzie — zdrowa na ciele i duchu, z całą młodzieńczą energją pracować mogła dla kraju, dla społeczeństwa! Nie powinieneś, obywatelu, pytać, co —— ów student, lecz wspierać go winieneś, pomny, że wywdzięczy on się Tobie pracą dla Polski.

Największy ogrom pracy, którą jednakże jaknajsumienniej należy wykonać, czeka nas na polu oświatowem. Oświaty trzeba szerokim masom narodu! Im więcej bowiem stoi oświata w kraju, tem wyższe jest poczucie obywatelskie społeczeństwa, tem więcej współpracuje ono z rządem, tem łatwiej państwo pokonywa trudności. Widzimy przeto, że działalność szkół jest pierwszorzędnej wagi, gdyż one wszczepiają w młode pokolenie ducha narodowego, bez którego państwo istnieć nie może. Potrzeba zatem bardzo wiele sił nauczycielskich, zarówno dla szkół powszechnych jakoteż dla uczelni wyższych. W dziedzinie polityki zagranicznej potrzebuje Polska ludzi rozumnych, wykształconych, aby takowi skutecznie bronić mogli jej interesów wobec obcych aby pewną ręką kierowali nawą państwa na wzburzonych falach polityki międzynarodowej. Lecz nietylko za granicą, ale także wewnątrz kraju trzeba nam dzielnych polityków, aby rządzili państwem ku zadowoleniu wszystkich obywateli. Trzeba nam specjalistów w skarbowości, aby racjonalną gospodarką zaprowadzili równowagę we finansach państwowych i pokonali hydrę drożyny. — W administracji czy w sądownictwie, czy w innej dziedzinie państwowości, mamy również poważne braki. — Dziedzina, w której przewyższają nas wszystkie większe państwa Europy, a nawet nowopowstała Czechosłowacja — jest przemysł. Aby przemysł polski podnieść do koniecznego poziomu trzeba polskich kapitałów i polskich fachowców, polskich inżynierów! Marynarka polska, zarówno handlowa jakoteż wojenna, jest bardzo szczupła. Polska koniecznie wielką musi mieć flotę, aby takowa bogactwa krajowe i wyroby polskiego przemysłu wozić mogła do obcych i wzbogacać temsamem państwo i jego obywateli, dalej, aby głosiła sławę narodu polskiego i broniła polskich interesów na morzu. Ileż tu pracy czeka, ileż potrzeba fachowców! A gdzież oni? Kształcą się dopiero! Podobnie rzecz przedstawia się z polskiem lotnictwem i polską chemją, gałęziami przemysłu, które w przyszłej wojnie niewątpliwie odegrają decydującą rolę. Na wypadek wojny wskazani jesteśmy przedewszystkiem na siebie, gdyż od wschodu i zachodu mamy wrogów. — A ileż pracy czeka nas w odbudowie kraju?

Powyżej naszkicowane konieczności państwowe dopiero wówczas łatwiej będą się realizowały, gdy zastępy obecnie kształcąeej się młodzieży opuszczą uczelnie i zasilą szeregi pracujących.

Za przykład weźmy sobie naszego południowego sąsiada - Czechosłowacją - państwo, które także w rezultacie wojny światowej uzyskało niepodległość. Lecz Czesi rychło uporali się z urządzeniem wewnętrznem państwa i wskutek swego rozumnego patrjotyzmu i intensywnej pracy daleko nas wyprzedzili i stali się dla nas szczególnie w dziedzinie przemysłu niebezpiecznym rywalem. Podkreślić należy, że dokładnie rozumieją oni doniosłe znaczenie nauki. Rząd, a przedewszystkiem społeczeństwo otacza młodzież kształcącą się troskliwą opieką. Jako drugi przykład rozumnego i ofiarnego patrjotyzmu przyświecać nam może Japonja, ów kraj nieszczęsny a piękny zarazem jak w bajce. Niedawno jeszcze na scenach wszystkich większych miast europejskich ośmieszano w operetce „Mikado" cesarza, stosunki społeczne i zacofaństwo tego kraju. Dopiero po zwycięskiej wojnie rosyjskiej Europa zrozumiała, że w Japonji zaszły jakieś poważne zmiany, wskutek których kraj ten wszedł w szereg mocarstw światowych. Jakimże cudem owa zacofana Japonja stała się potęgą światową? Otóż przez naukę i pracę. Już wtenczas, kiedy sceny europejskie ośmieszały krainę wschodzącego słońca, liczne zastępy młodzieży japońskiej kształciły się na koszt rządu i ofiarności społecznej na uniwersytetach Zachodu, by światło kultury i cywilizacji zachodniej szerzyć w ojczyźnie.

Wytężone wysiłki patrjotyzmu, nauki i pracy osięgły swój cel: Japonja stała się potęgą światową!

Niech ten triumf nauki przyświeca nam jako przykład. Nie odmawiajmy tedy młodzieży naszej pomocy materjalnej zwłaszcza, jeżeli ku temu - jak obecnie w naszem mieście - nadarza się sposobność.

Wyciąg z Orędownika Urzędowego
na powiat wrzesiński

Wartość żyta wedle cen giełdowych w dniu 15. bm. wynosiła 470·000,— mk. za 100 kg.

Do obliczenia kosztów szpitalnych w miesiącu wrześniu b. r. służyć będzie mnożnik 4·700 mk. za 1 kg. żyta.

Wojskowe Biuro Ewidencyjne i Meldunkowe na powiat wrzesiński znajdujące się dotychczas we Wrześni przy ul. Trzeciego Maja nr. 3 (w realności firmy Kaczorowski) przeniesione zostało do Starostwa we Wrześni pokój nr. 2 (parter obok głównego wejścia.

Wspomniane powyżej Biuro nosić będzie odtąd nazwę: „Biuro Oficera Ewidencyjnego".

Polecam PP. sołtysom gmin i Przewodniczącym obszarów dworskich podać zmianę adresu do wiadomości mieszkańcom gmin i obszarów dworskich w sposób dotychczas praktykowany.

Celem przeprowadzenia w tym roku licen[cjonowania] prywatnych ogierów w myśl rozporz. policyjnego z roku 1892 (Amtsblatt 1892 strona 205) wzywam wszystkich właścicieli, mających dać licencjonować swoje ogiery, do zgłoszenia takowych najpóźniej do dnia 1. X. 1923 w Starostwie i to piśmiennie z dokładnem podaniem:

1. nazwiska i imiona właściciela,
2. nazwy ogiera,
3. maści z dokładnem podaniem znaków ogiera,
4. wieku ogiera z podaniem roku urodzenia,
5. wysokości ogiera w centymetrach,
6. rodowodu ogiera,
7. miejscowości, w której ogier ma być stacjonowany,
8. czy ogier był już licencjonowany i ile razy.

Wszelkie podania winne być przedłożone Starostwu do dnia 1. października 1923 r. najdalej. Późniejsze zgłoszenia nie będą brane pod uwagę.

Równocześnie zwracam uwagę na to, że zgłoszenia (podania) podlegają opłacie stemplowej (obecnie **30·000 marek**).

Z życia Towarzystw

— **Gotów!** W niedzielę, dnia 30. b. m. urządza Stow. Młodzieży Polskiej w razie pogody wycieczkę do Czeszewa i okolicy. Druhowie, chcący brać udział w wycieczce, stawią się w dniu tym o godz. 7.45 przed dworcem. Powrót przewidziany na godz. 5.30 wiecz. Zarząd.

— W niedzielę, dnia 30. 9. 1923 r. odbędzie się Walne Zebranie czeladzi i podmistrzów murarskich w lokalu p. Janiszewskiego o godz. 2-giej. Zarząd.

— **Nadzwyczajne Walne Zebranie** Zw. Inw. Woj. Rz. P. w Sokolnikach odbędzie się w niedzielę, dnia 30. IX. 23 r. o godz. 12-tej w lokalu p. Gibowskiego. Zarząd.

— **Podziękowanie.** Wszystkim ofiarodawcom, którzy składali na zakup tablicy pamiątkowej powstańcom z r. 1848 oraz towarzystwom, które swoim udziałem przyczyniły się do podniesienia uroczystości odsłonięcia tablicy składamy na tem miejscu serdeczne „Bóg zapłać!"

Zarząd Tow. byłych powstańców i wojaków w Miłosławiu.

Składki i pokwitowania

Na dzwony złożyli pp. Goldmann Władysław 500 000 mk., Walentyna Tułodziecka 100 000 mk.

Na Tow. św. Wincentego a Paulo złożyło Dom. Zawodzie 1 ctr. jęczmienia, p. Żychlińska z Gozdowa 5 ctr. żyta.

Na Czerwony Krzyż złożyli pp. Alkiewicz Helena Chocicza Wielka 10 000 mk., Staszak Marjanna Chocicza W. 10 000 mk.

Na Bursę gimn. złożyli z okazji poświęcenia sztandaru młodzieży gimnazjalnej pp. Alkiewicz z Radłowa 50 000 mk., Wojciech Cichocki Zółcz 100 000 mk. Na fundusz **żelazny** Bursy złożyła Powiatowa Kasa Oszczędności we Wrześni uchwalone przez zarząd tejże 100 000 mk.